

Zdravlje i pravo na zdravlje

Doc.dr.sc. Selma Šogorić

Definicija zdravlja SZO

Zdravlje je stanje potpunog tjelesnog, duševnog i socijalnog blagostanja, a ne samo odsustvo bolesti i iznemoglosti.

Ottawska povelja o unapređenju zdravlja

Preduvjeti za zdravlje

- mir
- krov nad glavom
- obrazovanje
- hrana
- prihod
- stabilan eko sistem
- održivi resursi
- socijalna pravda, pravičnost u zdravlju

Druge definicije zdravlja

- Breslow – zdravlje je dinamski ekvilibrij između pojedinca (grupa, zajednice) i njihovog okruženja
 - Antonovsky – salutogeneza (from ease to disease)
 - Ottawska povelja – unapređenje zdravlja je proces jačanja ljudi kako bi preuzeli kontrolu nad svojim okruženjem i svojim zdravljem i time ga unaprijedili (promijenili ili prilagodili)

Ljudska prava

Prihvatanjem Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima od strane Generalne skupštine Ujedinjenih naroda 1948. godine postavljen je zajednički standard (i mjera postignuća) za sve ljude i sve nacije

Bazično obilježje ljudskih prava je da su ona prava pojedinca koja ga sljeduju već samom činjenicom da je ljudsko biće, da su jednako primjenjiva na sve ljude gdje god se nalazili i da predstavljaju temelj reguliranja odnosa pojedinca i države

Ona određuju što nam Vlade smiju činiti, što nam ne smiju činiti i što bi trebale činiti za nas

Ljudska prava

Sva su ljudska prava međuovisna i povezana civilna i politička prava (pravo na slobodu, pravo glasa, pravo kretanja...) i ekonomska, socijalna i kulturna prava (pravo na rad, pravo na socijalnu sigurnost, adekvatnu hranu, odjeću, krov nad glavom, školovanje, pravo na najviši mogući standard zdravlja i blagodati znanstvenog napretka)

Zdravlje i pravo na zdravlje

Još je “rana” socijalna medicina povezivala zdravlje i blagostanje

Skoro stoljeće kasnije akademska je zajednica pružila dokaze o štetnosti po zdravlje pojava kao što su siromaštvo, nizak socijalni gradijent, socijalna izolacija, nezaposlenost, neadekvatno stanovanje, i druga i razjasnila da na ljudski život i zdravlje ne utječu isključivo obilježja pojedinca (genetska i ponašajna) nego da puno snažniji učinak na njihovo zdravlje ostvaruju obilježja socijalne grupe kojoj pripadaju

EPOHA ZDRAVLJA

BROJ 1 ZAGREB, TRAVNI 2005.

HRVATSKA MREŽA ZDRAVIH GRADOVA

Srećko Ruzić / Invizit

Na Vaše zdravlje ne utječe Vaš izbor liječnika, nego to za koga ste glasali na proteklim izborima

Zdravlje i pravo na zdravlje

**Zdravlje za sve za 21. stoljeće –
pravičnost i solidarnost**

**Nejednakosti u zdravlju su posljedica
nejednakih životnih mogućnosti**

Cilj je "ojačati" zdravlje kroz stvaranje okruženje koje vodi zdravlju, kroz širenje programa socijalne podrške, te kroz jačanje kapaciteta "ranjivih" grupa

Zdravlje i pravo na zdravlje

Preduvjeti za zdravlje

mir
krov nad glavom
obrazovanje
hrana
prihod
stabilan eko sistem
održivi resursi
socijalna pravda
pravičnost u zdravlju

Ekonomska, socijalna i kulturalna prava

pravo na rad, pravo na socijalnu sigurnost, adekvatnu hranu, odjeću, krov nad glavom, školovanje, pravo na najviši mogući standard zdravlja i blagodati znanstvenog napretka

Svjetska zdravstvena organizacija

WHO – ljudska prava pružaju okvir za preispitivanje postupaka kako pojedine vlade tako i međunarodne zajednice u cjelini, testirajući njihovu odgovornost za zdravlje kroz to što jesu ili nisu učinile za bolje zdravlje naroda

Svjetska zdravstvena organizacija

KAKO?

1. Promicanjem zdravih stilova života i smanjivanjem faktora rizika po ljudsko zdravlje proizašlih iz okolišnih, ekonomskih, socijalnih ili ponašajnih faktora okruženja

Svjetska zdravstvena organizacija

2. Razvoj sustava zdravstva koji pravično unapređuje zdravstveni ishod, odgovara opravdanim zdravstvenim zahtjevima populacije, i koji je financijski pravičan
te počiva na politici i praksi „neisključivanja“
dostupan (teritorijalno i obujmom, npr. liste čekanja)
pristupačan (financijski, transportno i arhitektonski, vremenski, kulturalno), učinkovit, financijski održiv, kvalitetan, pravičan, čije usluge odgovaraju potrebama korisnika i ostvaruju učinak na zdravlje

Svjetska zdravstvena organizacija

3. Razvojem politike zdravlja unutar (institucijskog okruženja) sustava zdravstva te promičući razvojnu politiku kojom se učinkovito adresiraju socijalna, ekonomska i okolišna dimenzija zdravlja – procjena učinka na zdravlje razvojnih programa

Ulaganje za zdravlje

“Izazov sadašnjeg trenutka je osigurati da se povećana retorička pažnja koja se posvećuje ljudskim pravima implementira u politiku i nacionalnu legislativu, i da se pokrenu aktivnosti koje će učinkovito utjecati na unapređenje preuvjeta za zdravlje kao i na osmišljavanje i realiziranje zdravstvene politike, programa i usluga krajnjim korisnicima.”

Razvoj novih oblika zagovaranja koji će povećati pritisak na vlade kako bi preuzele odgovornost za zdravlje svoje populacije